

Välfrädsområdesstyrelsen 04.12.2023 § 201

§ 201

Uppdatering av klientavgifter inom social- och hälsovården från och med den 1 januari 2024 (VOF)

Beredning och upplysningar (fornamn.efternamn@luvn.fi):
Moisala Jarno
Jansson Hermanni

Beslutsförslag

Välfrädsområdesdirektör Svahn Sanna

Välfrädsområdesstyrelsen beslutar föreslå välfrädsområdesfullmäktige att välfrädsområdesfullmäktige beslutar bekräfta ändringarna i klientavgifterna som tas ut för social- och hälsovårdstjänster från och med den 1 januari 2024 i enlighet med bilagan.

Behandling

Ekonomidirektör Rajahalme var frånvarande från sammanträdet under behandlingen av detta ärende kl. 11.17–11.21.

Beslut

Välfrädsområdesstyrelsen godkände beslutsförslaget enhälligt.

Redogörelse

Välfrädsområdesfullmäktige godkände klientavgifterna inom social- och hälsovården från och med den 1 januari 2023 den 13 december 2022 § 89.

Social- och hälsovårdens klientavgifter bestäms i lagen om klientavgifter inom social- och hälsovården (klientavgiftslagen, 734/1992) och i förordningen om klientavgifter inom social- och hälsovården (klientavgiftsförordningen, 912/1992).

Enligt 1 § i lagen om klientavgifter inom social- och hälsovården kan en avgift för välfrädsområdets social- och hälsovårdstjänster tas ut hos den som använder servicen, om inte något annat föreskrivs genom lag. Avgiften får tas ut enligt användarens betalningsförmåga. Den avgift som tas ut för servicen får vara högst lika stor som kostnaderna för serviceproduktionen. I lagen och förordningen om klientavgifter inom social- och hälsovården fastställs maximiavgifterna. Välfrädsområdet kan fatta beslut om att ta ut avgifter inom ramvillkoren som fastställs i lag. Välfrädsområdet kan ta ut avgifter enligt lagen eller använda mindre avgifter. Välfrädsområdet kan också besluta att tillhandahålla tjänsten avgiftsfritt.

För klientavgifter inom den offentliga hälso- och sjukvården finns ett avgiftstak för varje kalenderår. I avgiftstaket inräknas till exempel avgifter för läkartjänster inom öppenvården vid hälsovårdscentralen, fysioterapiavgifter, poliklinikavgifter på sjukhus, avgifter för kortvarig slutenvård och kortvarig service på en institution inom hälso- och sjukvården eller inom socialvården samt avgifter inom mun- och tandvården. Också avgifter som betalats från utkomststöd räknas in i avgiftstaket. Efter att avgiftstaket nåtts får klienten i regel de tjänster som faller under avgiftstaket utan avgift.

Enligt 11 § i klientavgiftslagen ska en avgift som fastställts för socialvårdsservice och en sådan avgift för hälsovårdsservice som bestämts enligt en persons betalningsförmåga efterskänkas eller nedsättas till den del förutsättningarna för personens eller familjens försörjning eller förverkligandet av personens lagstadgade försörjningsplikt äventyras av att avgiften tas ut. Klienten ska informeras om möjligheten till nedsättning eller efterskänkande av en avgift på ett begripligt sätt och senast när avgiften tas ut. Valfärdsområdet kan besluta att efterskänka eller nedsätta även andra avgifter än de som nämns ovan eller efterskänka avgifter med beaktande av vårdsynpunkter.

I de kommun- och samkommunorganisationer som bildades i Västra Nylands valfärdsområde 2022 användes sinsemellan avvikande klientavgifter och det förekom också skillnader i grunder för fastställande av avgifter. Klientavgifterna som tas ut för tjänsten och grunderna för fastställande av avgifter förenhetligades från och med 1 januari 2023.

Det föreslås uppdateringar i klientavgifterna för 2024, vilka baserar sig på de ändringar som bereds inom valfärdsområdet och höjningar enligt det lagstadgade folkpensionsindexet och arbetspensionsindexet. En del avgifter kan bli föremål för ändringar på de båda sätten ovan och dessutom är en del av förslagen till ändringar textändringar i beskrivningarna av klientavgifterna i Västra Nylands valfärdsområde. Alla ändringar som förslås framgår av det bifogade materialet. Ändringarna som föreslås har markerats med markeringsfärg och streckats över.

Ändringar i de klientavgifter som beretts i valfärdsområdet

Valfärdsområdet får ta ut avgifter för oanvända tjänster, om en klient eller klientens företrädare har bokat en mottagningstid för hälsovårdsservice eller har bokat en kortvarig vårdplats eller boendeserviceplats inom social- eller hälsovården, och klienten utan godtagbart skäl och utan att ha avbokat tiden eller platsen inte har kommit till mottagningen eller enheten i fråga vid bokad tid. Avgiften för en oanvänd tjänst föreslås justeras så att avgiften endast kan tas ut för tjänster som separat fastställts. Dessutom föreslås att en besökstid eller tjänst bör avbokas föregående dag innan kl. 12.

En justering av avgifter som tas ut för läkarintyg och läkarutlåtanden föreslås på så sätt att det i grunderna för avgifterna ska fastställas vilka läkarintyg och läkarutlåtanden som är avgiftsfria, varvid övriga läkarintyg och läkarutlåtanden är avgiftsbelagda.

Vid regelbunden hemvård för äldre bestäms klientavgiften i enlighet med 10 e § i klientavgiftslagen enligt servicens art, mängd, serviceanvändarens betalningsförmåga och familjens storlek. Som klientavgift tas det ut en viss procentandel av de inkomster som överskrider inkomstgränsen enligt familjens storlek enligt lagen. Avgiften baserar sig på klientens bruttoinkomster. Inom organisationerna som bildades i Västra Nyland 2022 hade man kommit fram till lösningar som avviker från varandra i fråga om avgiftstabellerna för regelbunden hemvård. I samband med förenhetligandet av klientavgifterna beslutades att man för regelbunden hemvård för äldre i Västra Nylands valfärdsområde tar ut en mindre avgift än nivån i klientavgiftslagen. Det föreslås att klientavgiften för regelbunden hemvård från och med den 1 januari 2024 tas ut i enlighet med klientavgiftslagen och att dosdispenseringen av läkemedel, läkemedelsautomater eller läkemedelsskåp med elektroniska lås i

fortsättningen beaktas i fastställandet av klientens servicetimmar. Ändringen medför klientavgiftsintäkter som uppgår till ungefär 2 miljoner euro i året. Klientavgifterna för alla klienter inom regelbunden hemvård stiger. Beloppet för avgiftshöjningarna beror på klientens servicetimmar, familjestorlek och inkomster. Inkomstgränser enligt familjestorleken för familjer som använder regelbundna tjänster som tillhandahålls i hemmet stiger på grund av indexjusteringen. Social- och hälsovårdsministeriet meddelar om dessa höjningar den 30 november 2023.

Avgifterna för hemvård på distans och hemrehabilitering blir föremål för prisändringar på det sätt som beskrivs närmare i bilagan, och prishöjningar kommer också att gälla till exempel klädvårdstjänsten, hygienstjänsten och definitionen av servicesedel för hemstädning.

Trygghetsservicen och prissättningen av tilläggsanordningar i anslutning till servicen föreslås ändras så att det för trygghetsservicen i fortsättningen tas ut en månadsavgift på 45 euro istället för den inkomstbundna avgift som tidigare togs ut. Dessutom tas i fortsättningen ut en installeringsavgift för trygghetsservicen, en besöksavgift för trygghetsservicen samt avgifter för tilläggsanordningar i anslutning till tjänsten i enlighet med bilagan. Ändringen leder till en höjning av tjänster enligt klientens individuella användning. Ändringarna i avgifterna för trygghetsservicen ökar avgiftsintäkterna med högst 0,18 miljoner euro i året.

Dygnsavgiften för kortvarig boendeservice med heldygnsomsorg föreslås höjas från 26 euro per dygn till 35,90 euro per dygn. Avgiften gäller såväl tjänsterna för äldres som mentalvårds- och missbrukstjänsternas kortvariga boendeservice med heldygnsomsorg. Den föreslagna ändringen ökar klientavgiftsintäkterna för boendeservice med heldygnsomsorg med högst ca 0,36 miljoner euro per år och höjer klientavgifterna för korttidsvård enligt klientspecifika användningen. För kortvarigt gemenskapsboende inom mentalvårds- och missbrukstjänsterna föreslås att avgiften på 22,50 euro per dygn i fortsättningen också innehåller måltider.

Dagverksamhetens avgifter ändras på det sätt som beskrivs närmare i bilagan. Avgifterna för rehabiliterande dagverksamhet och dagverksamhet på deltid föreslås höjas i fråga om sådana serviceformer som omfattar tjänster för äldre. I definitionen av dagverksamhet på distans kommer man dessutom lägga till ett omnämnande om den rehabiliterande dagverksamheten. Texten föreslås ändras på så sätt att dagverksamheten ersätter 0,5 dygn av närstående vårdarens ledigheter och tjänstens pris fastställs som hälften av priset för närstående vårdarens lagstadgade ledigheter. De dygnspecifika maximipriserna för tillfällig hemvård, tillfällig hemvård på distans och tillfällig hemsjukhusvård föreslås upphävas, eftersom de har konstaterats svåra att genomföra av systemtekniska skäl.

Besöksavgiften för rehabiliteringstjänsterna föreslås ändras på det sätt som beskrivs närmare i bilagan. Längden på rehabiliteringstjänsternas distansbesök är kortare än ett motsvarande traditionellt besök. På grund av detta föreslås priset för ett distansbesök vara hälften av priset för ett vanligt besök.

Funktionshindersservicens avgifter för måltider och uppehålle föreslås höjas så att det tas ut 1,80 euro per måltid för frukost, mellanmål och kvällsmål och 5,10 euro per måltid för lunch och middag. Avgifterna för uppehålle föreslås höjas så att det som avgifter för uppehålle tas ut 40 euro i månaden för 1–2 centraliserade anskaffningar eller användning

av gemensamma utrymmen och 74,50 euro i månaden för minst tre centraliserade anskaffningar eller användning av gemensamma utrymmen. Dessutom föreslås mindre ändringar i funktionshindersservicens boendeträning. Beträffande närståendevårdarens lagstadgade ledigheter föreslås att de i fortsättningen kan delas upp i två deltidstjänster, för vilka hälften av serviceavgiften på heltid tas ut.

För färdtjänster som ordnas i enlighet med socialvårdslagen och lagen om funktionshindersservice föreslås att självriskandelarna som tas ut för tjänsten uppdateras att motsvara den gällande prissättningen av kollektivtrafiken i välfärdsområdets kommuner. Det föreslås också att högst 35 euro/resa ersätts för taxiresor, istället för 25 euro såsom tidigare.

Självriskandelarna för färdtjänsterna föreslås tas ut på samma grunder som 2023. På grund av ändringar i HSL:s och Matkahuoltos prissättning föreslås dock småskaliga ändringar i självriskandelarna på det sätt som framgår av prissättningen i det bifogade materialet. Till exemplet priset för en enkelresa för en vuxen sjunker i Esbo och Grankulla från 3,10 euro till 2,95 euro per resa. Priserna för självriskandelarna utanför HSL-området bestäms på grund av Matkahuoltos prissättning på basis av priset för 30 resor på det sätt som framgår i detalj i bilagan.

Indexhöjningar

Statsrådet godkände den 23 november 2023 förslaget om ändring av förordningen om klientavgifter inom social- och hälsovården. På basis av ändringen indexhöjs avgifter som avses i förordningen om klientavgifter inom social- och hälsovården med 10 procent från och med den 1 januari 2024. Avgifter som avses i lagen om klientavgifter inom social- och hälsovården indexhöjs på samma sätt från och med den 1 januari 2024 utgående från social- och hälsovårdsministeriets meddelande. De indexjusterade eurosummorna framgår i detalj av det bifogade materialet "Taulukko asiakasmaksulain ja -asetuksen indeksitarkistetuista euromääristä 1.1.2024 alkaen".

Till exempel avgifter för besök på polikliniker, läkarmottagningsbesök, hembesök av olika yrkesgrupper samt kortvarig institutionsvård, kortvariga bedömnings- och rehabiliteringsperioder samt för dag- och nattvård påverkas av indexhöjningarna. Avgifterna för läkartjänster inom hälsocentralens öppenvård, avgifter för intyg och utlåtanden, besöksavgifterna för munhälsovården samt till exempel avgifterna för rehabiliterande institutionsvård inom missbruksvården påverkas på samma sätt av indexhöjningen. Det lagstadgade minimibeloppet disponibla medel för långvarigt serviceboende med heldygnsomsorg, långvarig familjevård och långvarig institutionsvård stiger på grund av indexändringen. På samma sätt stiger inkomstgränserna som avgifterna för fortlöpande och regelbundna tjänster som ges i hemmet, såsom regelbunden hemvård och långvarig boendeservice, baserar sig på.

Indexhöjningarna föreslås genomföras på det meddelade sättet i alla välfärdsområdets avgifter, om det inte separat föreslås något annat sätt i det bifogade materialet.

Förslagets konsekvenser

Förslagen till ändring påverkar direkt på de klientavgifter som klienterna betalar till välfärdsområdet för tjänster. De klientspecifika konsekvenserna beror på den använda tjänsten och på omfattningen vid regelbundna tjänster.

Ändringarna som beretts inom välfärdsområdet riktar sig i synnerhet till den regelbundna hemvården för äldre, säkerhetstjänsterna, dagverksamheten samt den kortvariga boendeservicen med heldygnssomsorg inom mentalvårds- och missbrukstjänsterna för äldre. Ändringar föreslås också i funktionshindersservicens avgifter för måltider och uppehälle.

Ändringsförslaget till välfärdsområdets klientavgifter och effekten av de centrala indexhöjningarna på välfärdsområdets inkomster från avgifterna uppgår till högst ca 4,7 miljoner euro per år. Det är svårt att uppskatta den exakta effekten av alla ändringar på avgiftsintäkterna i helhet.

Behörighet

Enligt 22 § 8 punkten i lagen om välfärdsområden beslutar välfärdsområdesfullmäktige om de kundavgifter som tas ut för tjänster som omfattas av välfärdsområdets organiseringsansvar.

Bilagor

- 1 Utkast till klientavgifterna inom social- och hälsovården i Västra Nylands välfärdsområde från och med 2024, de föreslagna ändringar synliga

Tilläggsmaterial

- Vammaisneuvoston lausunto Sote-asiakasmaksujen muutosesityksestä vuodelle 2024
- Nuorisovaltuuston lausunto sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuihin esitettävistä muutoksista vuodelle 2024
- Valtioneuvoston asetus sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun asetuksen muuttamisesta
- Sosiaali- ja terveysministeriön muistio 17.11.2023, Valtioneuvoston asetus sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun asetuksen muuttamisesta
- Sosiaali- ja terveysministeriön ilmoitus eräistä indeksillä tarkistetuista sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista, päivätty 27.11.2023
- Sosiaali- ja terveysministeriön asiakasmaksulain ja -asetuksen indeksitarkistettut euromäärät 1.1.2024 alkaen

För kännedom

Beslutshistoria